

Medborgarpartiet

Mål- och resursplan
2027–2029

1: **Ansvar – Trygghet - Ärlighet**

Medborgarpartiet presenterar en mål- och resursplan som utgår från kommunstyrelsens ordförandes förslag. Förändringar redovisas under respektive nämnd och i investeringsbudgeten.

Ansvar är en av Medborgarpartiets ledord. Medborgarpartiet visar i denna Mål- och resursplan att partiet tar Ansvar för Vänersborgs kommuns välfärd och ekonomi. Medborgarpartiet har i denna budget fattat de svåra besluten att minska personalbudgetar, den politiska organisationen och kommunens investeringar. Vi i Medborgarpartiet har inte lagt någon "valfläskbudget" utan utgår från att invånarna i Vänersborg delar vår uppfattning om att skatteintäkterna skall behandlas med respekt.

I våra möten med invånarna i Vänersborg blir det tydligt att upplevelsen av **trygghet** inte är tillräckligt stark. Vi i Medborgarpartiet vill därför skapa trygga inom- och utomhusmiljöer, öka kameraövervakningen i utsatta miljöer, bekämpa våld i nära relationer, ge polisen möjlighet att träna sina sökhundar på skolorna samt och arbeta för en öppen polisstation och poliser i tjänst dygnet runt.

Vi i Medborgarpartiet vill att invånarna i vår kommun ska kunna känna trygghet och förtroende i kontakten med sina företrädare. Vi vill ha **ärliga** politiker och därför behöver vi stärka hur politiker och tjänstepersoner i Vänersborg bemöter invånarna. Vi i Medborgarpartiet arbetar för att återinföra öppna sammanträden och mer lättillgänglig information.

2: **Finansiella mål**

Kommunfullmäktige har antagit fyra finansiella mål. För en god ekonomisk hushållning skall tre av de fyra målen var uppfyllda.

2:1 *Årets resultat bör uppgå till minst 2% av skatter och generella statsbidrag*

Det ekonomiska läget är ansträngt och den ekonomiska utvecklingen har inte blivit som vi trott de senaste åren. Den osäkerhet som råder i världen gör att den framtida ekonomiska utvecklingen är osäker. Under rådande ekonomiska förhållanden finns inget utrymme för större "önskemål".

Trots att vi anser att kommunens resultatbudget skall redovisa ett överskott på 2% av skatter och generella statsbidrag har vi för planperioden gjort ett avsteg från detta mål då vi anser det är oförsvarbart att spara på någon av kärnverksamheterna.

2:2 *Årets investeringar (exkl. VA och renhållning) skall maximalt motsvara 7% av skatter och generella statsbidrag*

Vårt förslag till investeringsbudget presenteras under rubrik 13. För oss har det varit viktigt att leva upp till detta mål då en hög investeringsnivå med lånade pengar ökar på kommunens räntekostnad. Förvaltningarnas kostnader för hyror, räntor och avskrivningar ökar vilket innebär att investeringen "äter upp" det utrymme som finns för utveckling av den löpande verksamheten.

2:3 *Kommunens låneskuld*

Kommunen har stora ambitioner när det gäller investeringar och kommer under de närmaste åren att öka låneskulden. Kommunen redovisade i senaste bokslutet 869 mnkr i långfristig låneskuld som beräknas öka till 2 119 mnkr år 2029 vilket är en beräknad ökning med 1 250 mnkr på fyra år. År 2029 beräknas låneskulden vara över 2 miljarder. Vi i Medborgarpartiet ser med stor oro på denna utveckling.

Avstämning finansiella mål – Medborgarpartiet klar två finansiella mål under planperioden

Avstämning finansiella mål	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Årets resultat bör uppgå till 2 % av skatter och generella statsbidrag.	●	■	■	■	■
Kassalikviditeten bör vara minst 50 %.	●	●	●	●	●
Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 % årligen under mandatperioden	■	■	■	■	■
Årets investeringar exkl. VA och renhållning ska maximalt uppgå till 7 % av skatter och generella statsbidrag.	●	■	●	●	●

3: Personal

Redan i 2023 års budget förordade vi att ingen tillsättning eller utökning av nya tjänster skulle förekomma med undantag av personal inom verksamheter som skola, vård- och omsorg där personal arbetar i direkt kontakt med elever eller vårdtagare. Genom att studera kommunens årsredovisning 2025 kan vi se att kommunen har 3 652 anställda vilken är en marginell ökning med 3 personer i förhållande till 2024. Vid närmare analys kan vi se att utökningen inte skett inom de verksamheter som arbetar i direkt kontakt med elever eller vårdtagare. Utökningen har skett med 10 personer inom kommunstyrelseförvaltningen och med 9 personer inom samhällsbyggnadsförvaltningen. Vi i Medborgarpartiet anser detta är respektlöst i rådande ekonomiska tider då tjänster till viss del kan ses som administration. Medborgarpartiet lägger därför ett generellt sparförslag på både kommunstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen med 2 mkr var.

4: Den politiska organisationen

Vi i Medborgarpartiet anser inte att någon verksamhet kan vara befriad från besparingar i dessa bistra ekonomiska tider.

Inom den politiska organisationen föreslår vi därför att: ett kommunalrådet tas bort, 1:e vice ordförande tas bort i aktuella nämnder och ersätts av en ordinarie ledamot samt att byggnads- och miljö- och hälsovårdsnämnden slås samman till en gemensam nämnd som kan bemannas med ordförande och vice ordförande samt sju ledamöter och ersättare.

Vi föreslår att helårsarvoden för ledamöter i KSAU och kommunstyrelsen tas bort. Sammanträdesarvoden utgår som vanligt. Genom denna åtgärd blir systemet rättvist mellan ordinarie och ersättande ledamöter i kommunstyrelsen.

Ovanstående förändringar inom den politiska organisationen skall ge en besparing på 2,7 mkr vilket i sin helhet föreslås tillföras socialnämndens verksamhet för ledsagning, avlösning och korttidsverksamhet.

5: Barn- och utbildningsnämnden

5:1 Fler vuxna i skolan

Barnen i skolan säger själva att de "vill ha fler vuxna närvarande och tillgängliga" enligt nämndens egen skrivelse. Vi tycker att vi skall lyssna på barnen och föreslår att placera: vaktmästare, lokalvårdare och måltidspersonal på skolorna även om de fortfarande organisatoriskt tillhör samhällsbyggnadsförvaltningen. Fler vuxna i skolan kan bidra till att elever känner sig sedda, tryggare och mer motiverade att delta i undervisningen.

5:2 Minskade barn- och elevgrupper

Befolkningsprognosen redovisar ett stort antal barn (260 st) mindre i åldrarna 1-15 år. Den demografiska utvecklingen ger stora utmaningar eller möjligheter för kommunen. Vi i Medborgarpartiet vill att frigjorda medel i första hand skall användas till utökning av specialpedagoger, elevhälsa, behöriga lärare och mindre barngrupper. Vi anser att mindre elevgrupper, god lärartäthet och stark elevhälsa inte är en kostnad som kan väljas bort. Det är en investering i barns framtid och i ett fungerande samhälle. Nu har vi chansen att satsa på vår framtid.

5:3 Förändrad politisk organisation

Vi föreslår att 1:e vice ordförande tas bort och ersätts av en ordinarie ledamot. Besparing – 145 tkr.

5:4 Höjda hyreskostnader

Vi ställer oss positiva till att skjuta till ersättning på 1 999 tkr för ökade hyreskostnader så att personalresurser ej skall minskas.

6: Kommunstyrelsen

Medborgarpartiet delar uppfattningen om att 10 mkr skall avsättas till framtida investeringar liksom att 800 tkr kompenserar den ökade kostnaden för seniorkort.

Vi vill satsa ytterligare 1 500 tkr för gratis kollektivtrafik till pensionärer. Vi föreslår att generell besparing inom personalbudgeten på 2 mkr (se avsnitt 3). Vi föreslår också att den politiska organisationen minskas med fast arvode för kommunstyrelsens ledamöter (- 700 tkr), ett kommunalrådet tas bort (-1 000 tkr), fast arvode för ledamöter i KSAU tas bort (- 110 tkr) samt att Miljö-, hälsa- och byggnadsnämnden blir en nämnd (- 500 tkr)

Kommunfullmäktige beslut den 11 december 2024 om en friluftsstrategi. Under rubriken "Bad och båtliv" framgår att många efterfrågar bättre förutsättningar för bad samt att särskilt focus ligger på att bygga ett nytt kallbadhus i centralt läge. Det är idag känt att kallbad är bra ur ett hälsoperspektiv vad gäller både fysiskt och mentalt välbefinnande bl. a kan nämnas stärkt immunförsvar, förbättrad blodcirkulation, stressreduktion, förbättrad sömnkvalitet och tid för återhämnning. Utifrån förslag i friluftsutredningen avsätter vi 500 tkr till förstudie/planering av byggnation av ett nytt kallbadhus vid Skräcklan.

7: Byggnadsnämnden

Den 1 december 2025 infördes ett nytt regelverk för bygglov. Förändringarna innebär att fler åtgärder kan utföras utan krav på bygglov. Byggnadsnämnden redovisar att totalt antal ärenden har minskat med 37% från 599 ärende 2021 till 378 ärenden i bokslut 2025. Motsvarande siffra för bygglovsärenden är en minskning med 45% från 439 år 2021 till 241 år 2025. Nämnden uppger att det finns arbetsuppgifter som blivit eftersatta och som nu tas igen. Enligt uppgift från förvaltningen

finns 11 heltidstjänster som arbetar inom bygglovsenheten. Vi anser inte att det är rimligt att det förändrade regelverket inte får någon effekt på nämndens kostnader och lägger därmed ett sparbeting 3,0 mkr på personalbudgeten. 1.0 mkr av besparingen föreslås flyttas till Överförmyndarnämnden som kommer att få utökade arbetsuppgifter i samband med att Föräldrabalken revideras den 1 juli 2026.

8: Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden får många nya arbetsuppgifter från den 1 juli 2026 då nämndens verksamhet ändras utifrån en ny lagstiftning "Ett ställföreträdarskap att lita på". Sveriges kommuner och regionen, SKR, gör bedömningen att kommunens arbetsuppgifter kommer att öka med mellan 30-40%. Vi bedömer att de nya arbetsuppgifterna kommer att motsvara ca 35% vilket skulle innebära ett personaltillskott på 1,5 tjänst. Överföring med 1 mkr från byggnadsnämnden och det utrymme som redovisar i bokslutet bör finansiera de ökade kostnaderna.

9: Samhällsbyggnadsnämnden

Medborgarpartiet delar uppfattningen om att nämnden behöver 5 mkr som ett engångsanslag till rivning av Krickan samt ökade kapitaltjänstkostnader med 500 tkr liksom de 700 tkr i ökade kapitaltjänstkostnader för komponentredovisning. Vi ställer oss också bakom ökade kapitaltjänstkostnader för komponentredovisningen. Samhällsbyggnadsnämndens personalbudget minskas med 2,0 mkr (se avsnitt 3). Den politiska organisationen förslår vi justeras med -100 tkr då vi föreslår att 1:e vice ordförande försvinner och ersätts av ordinarie ledamot.

10: Socialnämnden

10:1 Införandet av tillitsbaserad hemtjänst

Vi har lagt en motion där vi vill att minutstyrningen i hemtjänsten slopas och att en tillitsbaserad hemtjänst införs. Genom att införa denna typ av styrning i hemtjänsten finns många fördelar bl a anser vi att sjukfrånvaron minskar. Förvaltningen har gjort en beräkning av att 1% minskad sjukfrånvaro innebär en besparing på 5,5 mkr för socialförvaltningen totalt. Vår bedömning är att införandet av tillitsbaserad hemtjänst kommer att innebära ytterligare en besparing på ca 1 mkr enbart inom hemtjänsten.

10:2 "Servicehus"

En av Medborgarpartiets hjärtefrågor är en boendeform mellan Vänersborgsbostäders trygghetsboende och ett särskilt boende dvs det som tidigare kallades servicehus. Sedan kommunen stängde alla servicehus 2017 är vår uppfattning att det gått prestige i frågan. Alla som har någon äldre i sin närhet vet vad de saknar. Många äldre som bor hemma i sitt ordinära boende är ensamma, har ingen att äta tillsammans med, känner sig otrygga, saknar kamratskap och aktiviteter. De tidigare s.k. servicehusen hade allt detta som efterfrågas. Möjlighet att äta tillsammans i matsalen, träffas för aktiviteter varje dag, ha personal i sin närhet, kunna få besök av sina anhöriga som kan sova över i lägenheten och sist men inte minst bo tillsammans med sin partner även om den enes hälsa sviktat.

Socialnämnden kan inte hävda att det är av ekonomiska skäl som boendet inte utreds. Kommunens hemtjänst skulle bli betydligt billigare med servicehus. Logiskt tänkande och enkel matematik säger sig själv att om det finns 20 personer på samma ställe som behöver hjälp blir det mer effektivt än att ha hjälpbehövande på 20 olika adresser.

10:3 Heltid som norm

Vi anser att det är en självklarhet att kommunen skall erbjuda heltidstjänster till de som så önskar. Kommunen har som arbetsgivare ett ansvar att leda och fördela arbetet. Alla som någon gång kommit i kontakt olika typer av omvårdnad vet att det finns toppar och dalar i omvårdnad under dagen. Vi anser inte att det är god ekonomisk hushållning att använda externa utförare till tvätt, städ och inköp när detta är arbetsuppgifter som kan utföras vid tidpunkter på dagen då omvårdnadsbehovet är som lägst. Genom att säga upp avtal med externa utförare skulle den besparingen vara en del i finansieringen av underskottet för heltid som norm.

10:4 Insatser för personer med funktionsnedsättning

Det är med oro som vi ser och hör att insatserna för: ledsagning (-19%), avlösning (-29%) och korttidsvistelse (-17%) minskar. Många anhöriga vittnar om att man får rådet att överklaga sitt beslut till förvaltningsrätten. Vi i Medborgarpartiet anser att detta är oacceptabelt och vi föreslår därför att de medel som frigörs från den politiska organisationen tillförs verksamheten för att återställa de beslutsnivåer som har varit praxis tidigare. Tillskott till socialnämnden med 2,7 mkr.

10:5 Den politiska organisationen

Vi föreslår att 1:e vice ordförande försvinner och ersätts av en ordinarie ledamot. Besparing -145 tkr

11: Kultur- och fritidsförvaltningen

Vi avsätter 314 tkr till ökade hyreskostnader samt 50 tkr till ökade kapitaltjänstkostnader pga konstnärlig utsmyckning. Vidare vill vi att kultur- och fritidsnämnden fr o m MRP 2028-2030 och framåt redovisar förslag på åtgärder ur friluftsstrategin som kan behandlas på motsvarande sätt som investeringar. På detta sätt blir inte friluftsstrategin en hyllvärmare utan ett levande dokument.

12: Medborgarpartiets förslag till Driftsbudget per nämnd

Barn- och utbildningsnämnden	1 090 303
Byggnadsnämnden	19 013
Kommunfullmäktige	2 757
Kommunstyrelsen	553 145
Kultur- och fritidsnämnden	159 427
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	12 762
Revisionen	2 004
Samhällsbyggnadsnämnden	119 006
Socialnämnden	1 322 001
Valnämnden	780
Överförmyndarnämnden	7 321
Totalt nämnderna 2027	3 288 519

13: Investerings- och exploateringsbudget

Kommunfullmäktige har antagit ett mål för investeringar som innebär att investeringsnivån inte skall överstiga 7% av skatteintäkter och generella statsbidrag, exklusive VA och renhållning.

Vi har gjort prioriteringar utifrån vårt partiprogram vilket innebär att bron över hamnkanalen är borttagen samt att vi anser att många av de dyra projekten har bristfälliga underlag för att fatta

beslut på. Följande förändringar är gjorda i jämfört med Ks ordförandes förslag till investeringsbudget:

Investeringsbudgetförändringar	2027	2028	2029
Investeringsnivå 7% av skatter och statsbidrag, ex VA/renhållning	237,8	246,3	254,4
Investeringsförslag, ex Va och Renhållning (Ks ordförande)	-252,9	-409,1	-336,0
Differens mot målet	-15,1	-162,8	-81,6
<i>Vi förslår följande förändringar:</i>			
1) Utbyggnad av Mariedalskolan måste utvärderas	7,6	41,0	
2) Projektet Södra sanden flyttas utanför planperioden, utreds	10,0	50,0	15,4
3) Markinköp utgår under planperioden		10,0	10,0
4) Projekt Norra Sanden flyttas framåt 1 år		30,5	
5) Komponenteredovisning, samma som 2027		12,4	
6) Brättevägen, Skaven mot Edsvägen, utreds	4,0	20,0	14,0
7) Lindgårdens renovering flyttas utanför planperioden, utreds		4,0	60,0
8) Utökat Belysningsprojekt	-2,0	-2,0	-2,0
9) Bron över hamnkanalen (utgår)			
Förslag på förändringar för att uppfylla KF:s anvisningar	4,5	3,1	15,8

(ett positivt belopp är avdrag från KS ordf förslag och ett negativt belopp är ett tillägg till KS ordf förslag)

Kommentarer:

- 1) Vi vill att utbyggnad av Mariedalskolan utvärderas när beslut är fattat om hur den framtida skolverksamheten skall se ut.
- 2) Projekt Sanden Södra har vi i Medborgarpartiet tidigare flyttat utanför planperioden och gör så även denna period. Vi anser inte att någon ny stadsdel är aktuell just nu.
- 3) Markinköp utgår under hela planperioden.
- 4) Projekt Norra Sanden har varit prioriterat i Medborgarpartiets MRP och kommer så vara även i fortsättningen. Innan beslut fattas om fortsatt exploatering vill vi se ett mer konkret underlag för vad som skall byggas. Vi avsätter därför 8,5 mkr under 2028 för ändamålet och därefter 45 mkr som ligger i plan.
- 5) Komponenteredovisning budgeterar vi till samma nivå (39,2 mkr) som 2027 och hoppas att vi i nästa MRP kan återuppta aktuell nivå.
- 6) Brättevägen, Skaven mot Edsvägen finns inga konkreta beslut. Vi anser att här måste finnas bättre underlag. Kanske kan en bro vara aktuell eller kanske bara en förbättrad cykelled? Vi har avsatt 1 mkr per år.
- 7) Renovering av Lindgården har vi flyttat utanför planperioden och avvaktar bättre underlag vad gäller användningsområde och investeringbehov. Vi anser att Lindgården har ett perfekt läge och bör bevaras, men innan vi gör en investering på över 100 mkr bör vi ha ett bättre beslutsunderlag.
- 8) Vi vill prioritera belysningsprojektet under planperioden med motivering att belysning är trygghetsskapande och byte till LED-lampor är energibesparande vilket innebär 7,8 mkr 2027, 7,0 mkr 2028 och 4 mkr 2029.

Medborgarpartiets Investerings- och exploateringsplan 2027-2029

Investerings- och exploateringsplan 2027-2029

Mnkr	2027	2028	2029	S:a
VA/renhållning	116,0	63,5	56,5	236,0

Övriga	233,3	243,2	238,6	715,1
Totalt	349,3	306,7	295,1	951,1

15: Medborgarpartiets förslag till Resultatbudget 2027-2029

Resultatbudget, mnkr	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Verksamhetens nettodriftkostnader	-2 883	-3 079	-3 201	-3 302	-3 413
Avskrivningar	-179	-155	-157	-161	-165
Verksamhetens nettokostnader	-3 062	-3 235	-3 358	-3 463	-3 578
Skatteintäkter	2 216	2 327	2 400	2 504	2 609
Generella statsbidrag och utjämning	949	953	997	1 015	1 026
Verksamhetens resultat	103	45	39	56	57
Finansiella intäkter	15	10	11	11	11
Fin. Uppräkning av pensionsskuld	-12	-6	-5	-12	-15
Övriga finansiella kostnader	-35	-39	-40	-47	-50
Finansiella kostnader	-47	-45	-45	-59	-65
Resultat före extraordinära poster	72	10	5	8	4
Extraordinära poster					
Årets resultat	72	10	5	8	4

Förslag till beslut:

- 1) Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2027 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrat jämfört med 2026.
- 2) Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål, uppdrag och finansiella mål enligt upprättat förslag.
- 3) Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investering- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med Medborgarpartiets förslag till mål- och resursplan för 2027 - 2029.
- 4) För budgettäckning av löneavtal 2027 avsätts sammanlagt 75 mkr till kommunstyrelsens förfogande.
- 5) Anslagsbindningsnivån för driftsbudgeten är nämnd. Anslagsredovisningen för uppföljning på nämndnivå sker enligt kommunstyrelsens anvisningar.
- 6) Anslagsbindningen för investerings- och exploateringsplan är på projektnivå.
- 7) Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2027, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlats i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
- 8) Långfristig upplåning kan ske inom fastställd låneram på 1 519 för 2027 utifrån gällande finanspolicy och inom ramen för av kommunstyrelsen fastställa riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten.

